

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 з 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш, а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска» — з Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламаций неопечатані вільні від порта. — Оголошення звычайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Натисланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 15 кр. від стрічки.

Загоріла шапка на...

Кн. Барятинський похвалив на днях в своїм дневнику «Северной Курьер» реформу «Славянського благотворительного комітета». У тім комітеті попсовалось торік дещо так, що цар велів застановити його діяльність та перевести симчасом ревізію статута. Статут зреформовано і одобрено в цвітні, а на днях відбулись в Петербурзі загальні збори «комітета» під проводом гр. Ігнатева.

Реформа дотикала головнo «цілі» товариства. Після нового статута задачію товариства на будуче буде не тільки «подаванє грошевої і моральної (?) помочи Слав'янам позаросійским, але і розвій слав'янської взаємности і духове (?) єднанє Слав'ян з Росією». В подробности має товариство помагати будові церков та шкіл, ширеню просвіти і літературним змаганням Слав'ян; відтак буде товариство об'єднувати молодіж слав'янську обоєго пола в московських інститутах і давати стипендії сим Слав'янам, що покажуть ся охочими і спосібними працювати для цілий товариства; вкінці не відкаже оно гроша біднішим Слав'янам (?), що без гроша зайдуть в Росію, а не забуде і на тих «русских», що заслужили ся, чи ще заслужать ся для слав'янської справи. Товариство буде переписувати ся з слав'янськими літератами і ученими, стане видавати свій окремий орган, устроювати сходи, держати лекції і т. д.

В чім лежали давніші хиби в товаристві, про се каже також кн. Барятинський словами: «Між австрійськими Слав'янами викликував «Слав. благотворительний комітет» багато непорозумінь, а австрійська поліція таки просто спиняла його діяльність. Подавана Слав'янам поміч виходила в ко-

ристь головнo сим Слав'янам, що попали в зневіру у власні сили, а спасення свого шукали просто в тім, що зрікали ся своєї народности в користь «старшого брата». Дуже часто зміняла ся згадана поміч в звычайну жебранину, а товариство запомагало нераз не конче найлучші елементи посеред Слав'ян. Тепер подбає товариство про розбудженє слав'янської взаємности, а ся взаємність буде лежати (?) на взаїмнім шанованю себе, докладній і серйозній студії або пізнаваню себе і на взаїмнім узнаваню прав до незалежної екзистенції і розвою».

Стільки з «Северного Курьера».

Широкого коментаря виводи кн. Барятинського не потребують. «Курьер» показав майже пальцями на сих «галіцких русских», що від часів Пагодіна жебрали і жебрають гроша для себе, а за «подаванія» продавали і продають комітету не то себе, але і всю австрійську Русь, дурячи «комітет» успіхами на поли «обєдненія і опраославленія» Руси в користь «старшого брата». Барятинський ударив в стіл, а ножиці обізвались в редакції «Галічаніна». Згаданий орган Маркова кинув ся морим рядном на «Курьера», кажучи, що виводи его суть «тонким помеком» на діяльність «русско-народної партії» в австрійській Руси, будьто она була сим жебраком, що продавала свою народність за гріш, та була тим «не конче найлучшим елементом посеред Слав'ян». Орган Маркова удержує, що згадана «партія» була як-раз «лучшим елементом», наколи она стрічала ся «з прямим противодійством австрійської поліції», з котрим не стрічали ся ні Польки, ні українофіли. Орган Маркова божить ся, що его «партія» не відступила ніколи від своєї народности, забувши, що недавно ще по паденю «консолідації» ся «русско-народна» партія просто об'явила себе «московскою прищипкою», а в своїм ча-

сі не соромилась признати ся до «благотворительних» для карманів редакції «пособій». Насваривши на «Курьера» орган Маркова тішить ся з реорганізації «Комітета», одушевляє ся взаїмностию слав'янською, просить о «довіре для себе», а похвальне слово для зреформованого «комітета» скаже аж тоді, коли побачить «успіхи» — recte «пособія» — нової діяльности «комітета».

Ми нотуємо лише факти, в суть річі не потребуємо входити. Она звісна нам всім всесторонно. Ми-ж дивимо ся від десятків літ на діяльність наших московських агентів в Галичині і на ту шкоду, яку они нанесли угорській Русі, а раді би нанести ще і на галицьку та буковинську Русь. І ми подивляємо при тім сліпоту всяких «російських благотворительних комітетів», що они доси ще не прийшли до пересвідчення, що «галіцкі агенти» уважають їх просто «дійною короною» в користь своїх карманів, і що в сих карманах міститься все одушевленє для «слав'янської взаємности».

Д О П И С ь.

III.

(Справа Федора Боцвінко в. Рокішук-Джоглюк з Ясенова горішного).

(Далі).

З оповідання другого гуцула, Федора Кумлика, оказуєсь, що судия так само як в справі Сем. Палійчука поведивсь і в его справі, — свідків не переслухував, а гуцула, на радість жиди противника, зневажливо трактував. Поведенє судії в справі Федора Кумлика було того рода, що, після оповідання гуцула, обурило до живого других судіїв, а особливо п. Гейдера, котрий видаючи страшну кривду гуцула, зробив карне донесенє. Та що з того? Жид мав і ту

28

ГЕНРИК ІБЗЕН.

Як ми мертві воскреснемо.

(Далі).

ПРОФЕСОР РУБЕК

опирає лікті на коліна, хитає головою, тримаючи руки перед очима.

Не був іще тим, чим став ся опісля.

ІРЕНА

висуває миттю тихо тонкий, гострий ніж із під сукні на грудях і питаєть ся гострим шепотом:

Арнольде, — чи не заподівав ти чого лихого нашій дитині?

ПРОФЕСОР РУБЕК

вигризуєть ся.

Лихого? — Не можу рішити точно, що ти розумієш під сим?

ІРЕНА

без духу.

Скажи мені сейчас, що ти заподівав дитині?

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Скажу, як сидіти меш спокійно і слухати мене.

ІРЕНА

ховає ніж.

Буду — так спокійно слухати, як мати, коли —

ПРОФЕСОР РУБЕК

перебиває її.

І не диви ся на мене, як я оповідаю.

ІРЕНА

сідає на камені за його плечима.

Сідаю тут за тобою. — А тепер кажи.

ПРОФЕСОР РУБЕК

відривав руки від очей і дивить ся далеко перед себе.

Коли я побачив тебе, прояснило ся мені від разу в одній хвилині, як з тебе має повстати твір мого життя.

ІРЕНА.

«Днем відродження» ти називав свій твір життя. — Я кличу його «нашою дитиною».

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Я був тоді ще молодий і без досвіду життя. Здавало ся мені, що відродженє зможу змалювати найкрасше і найчудовніше, як молоді чисту жінку — незаколюбану бурями і пригодами життя, — вільну від усяких плям і ривів — що будить ся до світла і краси.

ІРЕНА

швидко.

Так, — і такою я є пречі в нашій творі.

ПРОФЕСОР РУБЕК

вагаєть ся.

По правді не цілком такою, Ірено.

ІРЕНА

із зростаючим напруженєм.

Не цілком? — Не такою, якою я стояла перед тобою?

ПРОФЕСОР РУБЕК

не відповідаючи просто.

У слідуючих роках я набрав життєвого досвіду, Ірено. «День відродження» став ся у моім зображеню чимсь більше обємистим, чимсь всестороннішим. Мала округла підстава, з якої стріляла в гору ся твоя постать, струнка, самітна, — не вистарчала на все те, що я хотів дотворити тепер. —

ІРЕНА

шукає ножа, але гамуєть ся зараз.
Щож ти дотворив іще? кажи!

(Далі буде).

щастя, як оповідає гуцул, бо дохіджене впало в руки п. Комана, котрий мав сам себе судити. Гуцул позбувся мастку через се, «що «Окоман» присудив 200 зр. жидови» (засуд є на 199 зр. 50 кр., але гуцул в оповіданю кладе всюди 200 зр. «напасти») «і хоть я виплатив почерез верх, мене зліцитували», бо Samuel Köth продав за суд Ick-ови Stettner. Сеї напасти в Косівщині аж надто. Не досить того, що Федір Кумлик стратив все, «в причинок» жиди побили его смертельно, «а він ще 6 місяців висидів в Косові в арешті. «Коли мене жиди смертельно побили», каже гуцул, «то шандар і не заглянув до мене, а коли люди троха потурбовали жидів без мого відома, то на одну днину вилітало і по 5 шандарів». Вже то про поведене жандармів в горах говорило ся і в соїмі і писало ся по часописях немало. Недавно читав я в котрійсь часописі, що жандармів поміщують за кару в горах. Не припускаю сего про загал, але про одиниці можу се твердити — з власного досвіду. Поминаю поведене деяких жандармів при всяких виборах, де вони сторонничо поведуть ся, бо відай хотять захопити ласки п. комісара, але наведу поведене деяких жандармів при других нагодах. Мене вже зачіплювали жандарми на дорозі по пьяному — здаєсь лише в цілі, що би жиди могли гуцулам заїмпонувати: «ади! дурний гуцуле! який жандарм старший, яку має власть, що може вашому попови те а те казати робити!» Коли я жандармови на его «w imięciu prawa», відповів, що не розумію того, про що хоче говорити, я мусів за се в суді відповідати, і там, розуміє ся, мене оправдали. В горах, при більшим здвигу народа, чи то на храмах чи при другій нагоді, хоть би і в найпримірнійше провадженім приході, можлива пиятика, а за сим і бійка межи горячою кров'ю гуцулами. Тож я звичайно просив або безпосередно, або посередно, що би в такі дні мав котрий жандарм службу в поблизу шинків, але за кільканайцять літ мого побуту в горах задовольнив мене лише оден, бувший командант стації жандармерії п. Бурачинський. Навіть противно, довелося мені бути свідком, як жандарм ганьбив на утіху жидам поліція сільського за те, що грозив на пияків! Коли жиди не злюблять якого гуцула за те, що відвертає людей від корчми, то деякі жандарми допечуть такому гуцулови до живого. Членови «Просвіти» Ів. Савчук з Довгополя довелося на донос жандармерії відбутися кару за те, що через кілька днів стояло кілька штук его дерева на дорозі, де не грозило найменше небезпеченство. Але жидам під оком тої самої жандармерії вільно держати роками сотки сяжнів дров опалових і на будівлю на публичній дорозі і то в дуже небезпечних місцях. Тож не дивниця, що Федір Кумлик жалує ся на поведене жандармів. У деяких жандармів здаєсь засадою бути, Богови не треба угодити, а тільки п. старості в Косові!

Та най би уже! Семен Палійчук і Федір Кумлик потратили грошів, бо принаймій заходили собі неоглядно з жидами, але за що стратив Федір Боцвінко своє майно, годі розібрати! Додаю ся, що мусів бути на него засуд о аліментацию для жени. А що гуцул розбирав у своїй голові: «як то можна присуджувати для жінки пустої (неморальної) державу, коли я віддав єї усе віно з приховком, поклав єї хату і вона дитини не має» — а тим більше, що «радя мене загрозив, аби не давав її державу», тож здаєсь, не рекурвав, против засуду. Противник (жінка з тестем гуцула) ждав три роки і продав «декрет» жидови. З тим продаванем «декретів» в Косівщині, то гірка година, — жидки зробили з того гендель, та ще й який! Не знаю, чи і 3% гуцулів доходять «декрету» самі, а решта продають свої претенсії жидам за марні гроші; пр. засуд на 35 зр., жидок го купує у гуцула за 7—10 зр. Той гендель ішов до другої половини 1898 р. на велику скалю в кутськім повіті. Гидь брала чоловіка за се — і жаль, що жандармерія якось сего не чула, а «фінаенси» не потямили, що би на «гендлерів» наложити податок за такий золотий гендель!

Гуцул Федь Боцвінко і не знав (в Косівщині водилося, що судові папери ішли почерез руки жидів гуцулам), що его грішнє виставлений на ліцитацію, і аж перед двома роками (1898) виходять гуцул з грішнє виганяти, а жандарм, як каже гуцул, «нагнався три рази мені до гру-

дий і приложив мені багнет до грудий», а за той час розтягали і решту дорібок гуцула! (Далі буде).

З політичного поля.

Про суботнішнє засіданє комісії для заграничних справ угорської делегації в Будапешті, ми доносили коротко в телеграмах. Нині подаємо хід дебати, як причинок до висвітлення заграничних відносин нашої держави. Референт Фальк висказав вдоволенє з одушевленого прийняття цісаря в Берліні і з торжественних запевнень о тривкості тридержавного союзу. Бесідник звернув увагу на то, що як в престольній бесіді так і в заявленю міністра гр. Голуховського висказано ся з рівним признанєм і він тішивсь би, коли-б показала ся правдивою вість, що між Австро-Угорщиною а Італією прийшло до умови в справі Альбанії. Було би то доповненєм потрійного союзу, відповідаючим умові з Росією, що-до задержання на Балкані дотеперішного стану посідання. Справоздавець поставив внесене, що би міністри за світлі успіхи его політики висказано повне довіре і найгорячіше признає, та що би прийнято бюджет справ заграничних без зміни. — Пос. Дюркович похвалив політику гр. Голуховського і заявив, що не вірить поголокам о початку протекторату Росії в Болгарії, а то з причини умови, яку заключено між Австро-Угорщиною а Росією. Однак бесідник домагав ся подрібних пояснень. — Гр. Апоній хвалив гр. Голуховського за заключенє австро-російського договору і за піддержуванє тридержавного союзу. Не вірить поголокам о договорі між Росією а Болгарією, але просить міністра о поясненє в тій справі. — Промавляю ще кількох делегатів, почім забрав голос міністер гр. Голуховський. Насамперед подякував референту за висказанє ему признанє і заявив о справі альбанській, що вправді нема окремого дипломатичного договору між Італією а Австро-Угорщиною, однак всі держави інтересовані на Сході бажають згідно удержати там давний лад. Вісти часописий о подіях в Болгарії були дуже пересадні. Болгарське правительство кілька разів обертало ся з прозьбою до правительства російського о висланє відпоручників для розслідування болгарських фінансів. Російське правительство повідомило о тім Австро-Угорщину, котра не мала ніякої причини противити ся тому. Поголоски о мнимій російській позиції для Болгарії неправдиві. Також в тім, що болгарські офіцери виїждять до Росії, не бачить бесідник нічого дивного, тим більше, що для образования служать болгарські офіцери в армії німецькій, австро-угорській і французькій. Вкінці заявив міністер, що ухвали конференції в Газі імовірно вже вскорі виїдуть в жите і в найближшій часі будуть установлені міжнародні мирові суди. — По тій промові приймала делегація бюджет міністерства справ заграничних.

В бюджетовій комісії австрійської делегації в Будапешті інтерв'ював вчера дел. Пергелт міністра за еміграцію до Боснії та за тамошні робітничі і промислові відносини. Бесідник питає ся міністра про політичне становище населення в відношеню до монархії, чи зменшилася ся первісна нехоть супротив окупації, та чи населенє освоїло ся з гадкою, що злука Боснії з Австрією стане тривалою? Міністер Калляй заявив, що реформи на полі адміністрації Босна має завдячувати лише нашій монархії, яка служила їй взором організації. Шкільництво розвиває ся, але на заложенє університету в Сараєві населенє стоїть ще на надто низькім уровені просвіти. Сербської, церковної автономії правительство не тикає, а невдоволені, як всюди, так і в Боснії найдуть ся, однак бесідник може вже тепер заявити, що на загал населенє Боснії і Герцоговини, Австрія може числити безумовно. Про депутацию боснячку, яка прибула до Будапешту, ані про їх жалоби міністер до тепер не одержав жадного повідомлення.

В Німеччині немало жовчи збурило донесенє «Köln. Ztg.» з Петербурга, що тамошня преса в численних, підбурюючих статях виступає против Німців. Російська преса старає ся в як найширших верствах розбудити нехоть против тридержавному союзови та Англії, а заразом хотіла би підбурити Австро-Угорщину та Італію против Німеччини, немов то Німеччина виключ-

но хіснує ся користями з тридержавного союзу, та підтримує его виключно для своїх самолюбних цілій.

Італійське правительство оголосило мотиви, які спонукали его розв'язати палату послів. Правительство каже на вступі, що ганьблячі промахи в палаті за послідний рік, примусили відкликати ся до короля, що би позволив правительству апелювати до народа. Наслідуючи обструкцію в посторонних державах, меншість спинила політичні проєкти і спонукала виданє провізоричних розпоряджень та розв'язанє палати. Між тим правительство не занедбало нічого, що могло би причинити ся до успокоєня умів. Король видав амнестию для ексцедентів з р. 1898 і в палаті внесено ряд економічних проєктів. Але коли наслідком одного оречення касаційного трибуналу увійшло провізоричне розпорядженє під наради палати, меншість обструкцією знов перешкодила більшості виявити свою волю. «Палаті і правительству, каже дальше комунікат, припало тоді велике заданє, змінити регулямін палати, і сего dokonano за ініціативою та при чинній а витревалій помочи величезної більшості. Сей важний вислід намірено та і dokonano в тім самім, мирнім дусі, який проявив ся у відкликаню провізоричних розпоряджень. Але все було на дармо! Меншість знов прийняла ся за обструкцію та заявила, що насилєм перешкодить виконаню ухвал, на які она не згодила ся. Поступованє деяких послів на засіданю з дня 15. мая доказало, що неможливо допустити до повторення таких обидних сцен, коли не має потерпіти тяжко добра слава наших парламентарних уряджень. Правительство є гадки, що посунуло ся до остаточних границь зглядности і тепер є обовязанє в цілости прийняти на себе ролю оборонці порядку і поваги права, отже виступати против всяким, денебудь би они показались, забуреням супкою та збиговискам. Однак в сім поважнім положеню правительство чує ся обовязаним, звернути ся до краю, аби край видав осуд про его діяльність. Коли за декілька днів більшість свобідно вибраних видасть свій осуд, всі будуть мусіли покрити ся ему і з сего черпати силу для сповнення свого обовязку. Ми всі піддаємо ся вирокови краю з цілим довірем, що він приспорить животної сили парламентарним інституціям, так як і ми в нашім поступованю бажали лише боронити їх против замахови виворотної меншости.

ВІСТИ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

„Дністер“ Товариство взаїмних обезп. у Львові.

Рахунок зисків і страт за рік 1899.

Видатки:

І. Виплата шкід (вчислюючи кошта вислідження) 413984 кор. 04 сот., від того участь Тов. реас. 216455 кор. 50 сот. — разом 197528 кор. 54 сот.

П. Видатки на заряд (з потрученєм поверненє з Тов. реас.): 1. Провізія агентам 52510 кор. 64 сот. 2. Біжучі видатки на управу: а) платні сталі, провізоричні, додаток на помешканє 55873 кор. 94 сот.; б) кошти подорожи урядників 2912 кор. 14 сот.; в) кошти подорожи членів Ради надзираючої 396 кор. 96 сот.; г) кошти найму і адаптацій 3458 кор. 44 сот.; д) потреби канцелярійні, опал і світло 3225 кор. 42 сот.; е) кошти друку 6049 кор. 82 сот.; ж) порта і телеграми Дирекції і агентів 11429 кор. 18 сот.; з) оголошеня і предплати 1381 кор. 30 сот.; і) ремунерації, новорічне, датки церквам і пр. 2821 кор.; к) роботи переплетничі 856 кор. 20 сот.; л) кошти заступства правного і кошти спору 763 кор. 48 сот.; м) різні видатки 309 кор. 18 сот. — 3. податки і оплати державні і належності безпосередні 6011 кор. 06 сот. — Від того поверненє з Тов. реасекурац. 50393 кор. 82 сот., з чого припадає 5% до фонду емеритального урядників 2519 кор. 70 сот. — Разом 100124 кор. 64 сот.

ІІІ. Амортизация і иньші видатки. 1. Відписано: а) з коштів організації і заснованя — кор. — сот.; б) з коштів інвентаря 629 кор. 34 сот.; в) з нестягаємих належностей 813 кор. 88 сот. 2) страти на курсі цін. паперів: а) осущені 10 кор. 90 сот.; б) книгові 11186 кор. 46 сот. — 3) иньші видатки: а) законний додаток для сто-

рожий огневих в Буковині 75 кор. 02 сот.; б) добровільні датки для сторожких огневих 486 кор.; в) оплата на фонд емеритальний урядників і слуг 643 кор.; г) заплачені відсотки від рахунків біжучий 1228 кор. 88 сот. — Разом 15073 кор. 48 сот.

IV. Резерва на несплачені шкоди. а) на шкоди в рахунок. році 2241 кор. 78 сот., з відчисленням участі Товариств реасекурац. 1097 кор. 90 сот. — Разом 1143 кор. 88 сот.

V. Стан фондів з кінцем рахункового року: 1. Резерва премій 272202 кор. 64 сот., з відчисленням участі Товариств реасекурац. 123722 кор. 64 сот. — 2. Фонд резервовий 245814 кор. 52 сот. — 3. Спеціальна резерва 1684 кор. 80 сот. Разом 395979 кор. 32 сот.

VI. Надвижка з річного обороту: а) позісталість перенесена з 1898 р. 18000 кор.; б) з року рахункового 59530 кор. Разом 77530 кор.

Загальна сума видатків 787379 кор. 86 сот. (Далі буде).

НОВИНКИ

— Засідане Виділу Руского Товариства педагогічного відбуде ся в суботу дня 26. мая с. р. о годині 6. де звичайно.

— Народні віча відбудуть ся в повіті рудецьким дня 24. с. м. в Комаїні, а дня 25. с. м. в Рудках; в обох місцевостях о 2. годині по полудні з таким порядком денним: 1) Вступне слово і вибір президиї; 2) Реферат політичний «Положене політичне в краю і державі а Русини»; 3) Реферат економічний «Нужда серед нашого селянства, і які сусільно-політичні реформи конче потрібні, щоб нашому селянству помочи»; 4) Реферат повітовий «Про вибори до ради повітової».

— Селянське віче в Поручині устроює виділ бережанської «Селянської Ради» дня 29. мая в 12. годині в полудне в стодолі приходській. Реферати будуть слідуєчі: 1) п. Симеона Савчука о законі польовім; 2) п. Любинецького о нашій шкільництві; 3) о. С. Ленкого о монополію горівчанім; 4) п. Старуха про основні закони державні з 1867 р. О 10 годині відправить ся Служба Божа на інтенцію віча.

— На ювілейний обхід краківського університету висилає «Наукове Товариство імені Шевченка» письменний привіт, а крім того проф. Колесу яко репрезентанта Товариства.

Учительська семінарія мужеска в Сокалі вибрала своїм делегатом на ювілейний обхід п. дир. Тисовського.

— 3 судової салі. Нині розпочав ся перед трибуналом присяжних судій прасовий процес п. Белея, редактора «Діла», котрого обжаловує Абрагам Лемпель, за поміщене статі, в якій називає ся Лемпель «п'якою, гнилою, циганом і лихварем». Лемпель мав зруйнувати лихвою багатих господарів і се спонукало п. Белея помістити в «Ділі» допис о. Северина Метелі, з під Тишанова. Обжалований підняв ся перевести доказ правди, а до розправи покликав більше осіб на свідків, а між іншими автора наведеної статі.

Розправа заповідала ся на кілька днів; однак коли мав зізнавати найголовніший свідок, о. Метеля, обжалуватель зноухав письмом носом і заявив, що хоче погодити ся п. Белеєм і прийняв ся поношення дотеперішних судових коштів. Так отже справа покінчила ся мирно.

— Tempora mutantur. Давно бувало ученики робили виправи «на жидів та львівських піскарів», тепер же-ж, видно, змінила ся ситуація. Оної по полудні вертав з прогульки ученик III кл. гімназ., Станіслав З. і коли переходив понад пелчинський став, напало на него трох молодих волоцюгів. Напасники вискочили з ями, вхопили перестрашеного хлопця і затагли до своєї кришки. Потім закидали йому уста, щоб не кричав. Діти стягнули з него всю одіж крім сорочки і споденя. Відний студент мусів майже голий піти домі.

Позавчера о 8. год. вечером напало шістьох львівських голодранців на ул. св. Петра і Павла на трох гідназистів, потовкли їх досить сильно та відобрали їм фльорети, які студенти мали зі собою.

— 3 Підгаєць доносять: Підчас тучі в суботу (11. с. м.) відбуло ся в тамошній церкві мавзе богослуження. Нагло ударив грим в сигнатурку і по дроті впав до середини церкви та поразив 22 осіб, переважно жінчини і діти. Першої помочи уділили лікарі др. Ляндав і др. Сальпегтер. Три особи поміщено в шпитали, а решту поліщено опіці домовий.

— Ожив в гробі. З Салам' на Угорщині доносять: В неділю відбув ся там похорон інспектора Кравса. В три дні по похороні копали робітники гробі зараз побіч гробу Кравса і зачули в нім якийсь шелест. Зараз розкопали гроб, а по отвореню домовини виявили Кравса, що давав

ще знаки життя. Лікарі роблять надію на повернене Кравсому життя і здоровля.

— Знаний композитор Гольдмари, творець опери «Королеві Сабі» обходив з суботу в Гмунден 70-літню річницю уродин. Між численними гратуляціями з сеї нагоди наспіли желанія від президента мівістрів д-ра Кербера і міністра просвіти д-ра Гартля.

— Приготованя до сегорічних великих маневрів в Яслі відбувають ся вже в цілій повні. По Яслі ходить урядова комісія, около 20 осіб, звиджує поодинокі дома і видає о них суд що до ужитку їх в часі осінних маневрів. Між членами сеї комісії знаходять ся: полковник і командант прибічної гвардії цісарської і два рахмістри сеї гвардії. Крім сих знаходять ся в комісії з Відня капітан-інженер і капітан кватирунковий, кількох підприємців цивільних і кухарі дірські та камердинери. Комісію опроводжує сам староста гр. Михаловський. Цісар має замешкати в будинку ради повітової, а архикнязь Райнер у віллі п. Пальха; мешкань для німецького цісаря і для архикнязів ще не визначено. Наразі ведуть ся переговори з властителем тамошнього Краківського готелю п. Храпинським о винаєм, але той жадає 30.000 зр.

— Виріб пива в Галичині. В місяці марці 1900 року було в руху 110 броварів, в яких виварено 88.490 гектолітрів пива. Броварів було в руху і виварено в округах: брідекім 12 (7.333 гектолітрів), бережанським 4 (1.898), чортківським 4 (964), ярославським 12 (5.035), коломийським 6 (4.322), краківським 4 (3.260), львівським 5 (5.076), ново-сандецьким 7 (4.010), перемиським 3 (4.710), рясівським 11 (4.926), самбірським 5 (2.628), сяночківським 5 (4.310), станиславівським 8 (5.910), тернопільським 10 (4.488), тарнівським 4 (20.584), вадовицьким 7 (8.805), жовківським 2 (270). В місті Кракові 3 (4.492), в Львові 1 (10.100 гектолітрів).

— Найдений кістяк. З Хойниць пишуть до «Westpreussische Ztg.», що в недалеких Биславі найшов різник Грабовський кістяк в своїм огороді, при пересаджуваню дерева. Кістяк забрала поліція, щоби перевести слідство, бо заходять підозрінє, що се кістяк хлопця, який пропав без сліду перед дев'ятьма роками. Грабовський купив город минулого року від жида М. Розенбаума, котрий там мешкав через двацять років. Отже мабуть ще один ритуальний причинок.

— Рільничі курси для жінок втворено дня 17. с. м. в Москві. Слухати виклади дозволило міністерство на сей рік лишень 45 жінчинам, але є надія, що на будучність прибуде кілька нових відділів і тоді за призволом міністерства число слухачок зможе ся. Програма курсів обіймає на разі рільне господарство, ховане худоби і рільничу економію, як також відомости з поля хемії, фізіології, ботаніки та анатомії звірят. Науку огородництва, шовківництва і лісництва подає ся практично. Крім сего задумують ще устроїти практичні курси пчільництва, молочарства, огородництва, хованя худоби і п. На сі остатні курси будуть приймати навіть такі кандидатки, що не покінчили народних шкіл.

— Хінський Саломон. Місїйна газета, що виходить в провінції Горан, розповідає цікаву історію про одного хінського судію, котрий як другий Саломон розсудив справу. Річ була така: Трох муштин позивали ся о одну жінку і кожний казав, що она єго законна жінка а один другому не хотів уступити і доказував своє право. Коли так — сказав наконєць мандарин зовсім поважно, — коли не хочете походити ся, то нема іншої ради, лиш мусить жінка гинути, кажу єї стратити. Судія казав привести велику чарку вина, всипав щось до него і змусив жінку, щоби випила то вино. Жінка вже і без вина дуже роздразнена, упила ся і стала щось денетати мов не своїм голосом. Судія лиш на то чекав. Тепер відозвав ся він до одного з тих, котрий казав, що то єго жінка: Бери собі жінку до дому, бо она буде вмирати. Перший не хотів брати і зрік ся зараз на письмі всего права. Так само зробив і другий. Та й третій якось нерад до хотів брати отрошну жінчину, але коли собі подумав, що то таки єго жінка, взяв єї. А судія тоді до него: Не пожадеш, кажу, бо твоя жінка буде жити, она лиш упила ся вином, а то, що я всипав до вина, то був лише палений цукор.

— Карне військо! З Бруксєлі доносять, що на недільних вправах артилерії і відділу горожанської гвардії, не хотіли гвардисти слухати французької коменди, жадаючи флямандської. Коли командант явив ся на площі муштри, вислали до него депутацію з такою просьбою. У відповідь комендант казав їм віддалити ся до дому. Але віддалені вмішали ся між публику, а сеся кпила та лаяла команданта. При кінці муштри прийшло до бійки між гвардистами - французами, а флямандцями, так, що мусіла вмішати ся поліція та арештувати багато гвардистів.

— Дневна менажа англійського рядового, до якої має право підчас війни, складає ся з отсих припасів: 1 фунт мяса, 1 фунт бішкоптів, 7 грамів гербати, 18 грамів кави, 1/4 фунта конфітур, 85 гр. цукру, 14 гр. соли, 1 гр. перцю, 28 гр. овочів, 14 гр. лімонади і 1/10 літ. руму.

Не штука їм побороти Боєрів, коли їдять конфітури і попивають лімонадою! А що се «мєнє» не лише на папері, — доказує виказ послідного транспорту, який знов сего тижня має відійти з Англії на боввище. Після англійських газет послідний транспорт складав ся з порцій: 1,209.392 мяса, 1,209.392 бішкоптів, 1,174.600 гербати і кави 6,109.296, цукру 6,336.657, конфітур 2,091.936, соли 12,615.681, перцю 1,869.696, овочів 2,257.492, лімонади 1,505.280, руму 5,047.744. Доставці живности, а так само і фабрики збруї, сукна, обувя, посуду і т. д. є найзагорільшими пропагаторами війни, бо роблять на ній інтереси, які знов правительство відібє собі на — трансвальських копальнях золота...

— Куріоз. В «Slow-i Polsk-im» ч. 235. читаємо новинку: Поліціянт утік. Зі Станіславова утік оної поліціянт в мундурі, при таблі. Називає ся Гуль. Чесний нахідник зволить зложити згубу в станиславівським магістраті.

— Ц. н. Дирекция залізниць державних оповіщує:

З днем 1. мая с. р. змінено назву стації «Вельє місто» на шляху Вельє-Унтеррор на «Вельє залізниця локальна».

— Дрібні вісті. На Стрийським кладовищі у Львові прихопив завідатель Сидорович якогось Йосифа Литвина, як він украв залізни крати з гроба. Шкода, яку зробив доси сей цминтарний злодій, виносить около 400 корон. — В Волиці коло Буківска згоріло остаточної суботи пять загород. Шкода, необезпечена, виносить 6.000 корон. — Віденська фірма братів Ісковіч, що мала свої склади у Львові, Кракові, Тарнові, Будапешті і Білграді оголосила банкрутство. Пасива виносить пів мільона корон. — В неділю увязнено в Станіславові асентерункового агента жида Ліблїха на донос другого єврея Шихтера, котрого сина зобов'язав ся Ліблїх увільнити з війська. Шихтер зажадав звороту побраних несправедливо грошей, а коли Ліблїх на се не згодив ся, доніс Шихтер про се судови і Ліблїха замкнуло до «холодної». — В Варшаві помер польський літерат-драматург, бувший директор театру в Познаню Михайло Воловський в 49. році життя. — В монастирі СС. Альбертанок в Сокалі появил ся чорна віспа. Доси занедужало шість осіб, які поміщено в особнім будинку за містом. — В Празі пічне ся в найближшій часі будова нового ческого театру. На сю ціль жертвував один любитель штуки 250.000 зр. і ґрунт під будову. Новий театр буде призначений виключно для драмату, а директором єго має бути І. Кампер, редактор «Politik».

Посмертна + оповістка.

Павлина з Федунівців Билинкевичева, вдова по бувшій декані товмацьким, упокоїла ся дня 30. марця с. р. в Жуличах в домі тамошнього пароха. В. і. п.!

Наука, штука, література

Учитель, ч. 10. з 20. мая 1900. Зміст: Початок і розвій шкільництва на Русі, подає Ант. Павлинський. — Кари в домовім і шкільнім вихованю. — Відозва Філії «Руского Товариства педагогічного» в Коломиї. — Програма загальних зборів «Руск. Тов. педагогічного». — Всячина.

Дзвінок, ч. 10. з 20 мая с. р. Зміст: Старий воробець. — Казка про мертву царівну і про сімох богатирів. — Вандрівний музика. — Бють пороги, Т. Шевченка (з ілюстрацією). — Щастє. — Доля. — Загадки.

Телеграми.

Будапешт, 22. мая. Цісар приймав на аудієнції о год. 11. перед полуднем президента мівістрів др. Кербера, відтак голдівничу депутацию краківського університету.

Берлін, 22. мая. Стрейк візниць та кондукторів трамваєвих покінчений вчєра переговорами між дирекцією а стрейкуючими.

Льондон, 22. мая. «Daily News» доносить з Лявренцо: Ціла воєнна сила Боєрів коло Мафекінг' разом з пушками дістала ся до неволі. Англичани того самого дня заняли без опору Шарльдорф.

Вашінгтон, 22. мая. Секретар стану Гаї, прийняв урядово місію Боєрів. Заявив, що президент Мек Кінлей примушений задля міжнародних відносин придержувати ся безсторонної неутральности.

Петербург, 22. мая. Цар ратифікував дня 19. мая ухвали гагської мирової конференції.

Малий фейлетон.

О. ФРАНЦ МЕЦКО.

ДРАМА НА СЕЛІ.

з словінського переклад.

ІЛЬКО КУЗІВ.

(Далі).

«Брали-бисьте ся до чого! Катре, таж я ще не умираю, ні, ні, не бій ся! — Як умира-ти? Ще чую ся в силі!»

І протягав старець свої сгорілі, худі члени тіла та чув великі болі.

«Но, но, така моя хвороба — я чую єї в ці-лім тілі... но... та уже чоловік і не молодий і натерпів ся доволі. Робив, як віл, трудив ся день за днем, година за годиною — цілісеньке жите!»

Замовк. Був вдоволен з свого жита. Тепер роздумував над страшним гнівом зверне-ним проти сина Івана, що був причиною його тяжких терпін в останніх днях; по хвили сказав;

«Тай було за що! Я тільки придбав, при-шадив, щоби було легко жити на Хмарівщині... Що мені полишив рідний батько? — най йому Бог дасть царство небесне! Стару хату... запущене поле... довги... А нині, Богу дякувати, не бракує нам нічого! Боженку, щоби лише здо-ровле!»

Зітхнув і замовк. Бесіда мучила його. Зблід. Уста дрожали, очі блудно бігали по хаті мовби шукали помочи.

Ослаб гірше. Таки не міг мовчати. Жалко глядів на бліде, згрижене лице жінки, на сина і на стару служницю.

«Та вже — як кажу — брали-бисьте ся до чогось; так але не є. Таж я найліпше знаю. От хвороба — незадовго буде лучше! Будемо зачи-нали возити зерно до вишніці під горою — тільки чи не попута на краю дорога, там де перше. На горбі можна направити хворостом».

«Тату, не говоріть тільки, бо вам шкодить. Як буде треба — то все зробимо», вговорював хорого син і приступив до постелі.

Катря скрито отирала слези. Старому прий-шло на гадку те, що перше говорив, і почав дальше:

«Іване, я ще не умираю, ні! Але маю ти де що сказати, сїдай но! Добре буде і сказати; як бим замкнув очі, а ти сам лишив ся — сї-дай но... не марнуй праці! Будь ощадний. Памя-тай про те, кілька працював і трудив ся твій батько, мати... то не мала річ; з нічого прид-бати таке господарство. — Пам'ятай, Іване... па-м'ятай!»

Над постелею голосно загуділа велика му-ха. Якесь послідна, одинока, що ще деє жила в хаті. Мовби на перекир старому, літала над постелею... сїдала на стїні, на край постелі, на рудаву одіж. По хвили знов летіла під стелю. Безустанно гуділа свою довгу, монотонну пісню, якимсь глухим, гробовим голосом — то по хаті, то над хорим. Обоєм зближав ся кінець жита.

Хорий глядів понуро і гнівно. Розмовляв з стоячими коло постелі та обернув ся на бік, нароком, щоби не бачив огидної комахи.

Муха, як би знала, що він єї не терпить, як би виділа, що криє ся і боронить ся перед нею; єї уникає — та все крутила ся перед очи-ма...

Старий сердив ся та лютив ся...

«Та муха, Іване», — крикув прикро і го-лосно, начеби йому щось на тім мізернім сот-ворію залежало, «та муха, та проклята комаха, не дає мені спокою, переслідує мене! Вертить і крутить ся коло мене — злий віщун недолі... Той диявол — Боже не вміни мені за гріх, що заклав-єм в тяжкій хворобі, — та щож, коли не дає спокою».

Муха спустила ся низько над постіль і кру-тила ся над його горячим, спітнілим лицем.

«Ах, бий — Іване — бий огидну, прокля-тушу комаху!... Бий... бий!»

Підніс ся з великим трудом. Хропів ко-ротко, тяжко і пів мертвими очима водив по-воздусі. Іван гонив за мухою, що великим ле-том кинула ся під темну стелю.

Старець розгнівав ся на муху; збурилась кров і безсильний упав на постелю. По хвили почав тяжко хропіти, все слабше і слабше.

«Огидна комаха, — щось, мовби принесла мені смерть. Мені гірше!... Іване... та муха... та муха... ой, Іване, то не була муха... ой... ой... Гос-подь знає, що то було — може смерть... смерть!»

Послідні слова говорив піднесеним голо-сом, майже кричав на силу.

(Далі буде).

ПЛАШІВСКА парова фабрика дахівон і цегол

Стоваришене зареєстр. з ограниченою порукою,

Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8
порукає:

дахівки подвійні вальцовані — системи вінербергської
— барви червоної або чорної;

пурки дренажі різної величини.

**Доставу дахівон обіймає для виго-
ди П. Т. разом з критем.**

Цінники і прібки висилає даром

Упрашає о численні замовлення

13—20

З а р я д.

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕРЪ“

стоваришене з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просьвіти“).

уділяє позички за оплатою $5\frac{1}{2}\%$ і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першій місці, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Св'ященники, не посідаючи реальностей, мусять крім поруки двох ручи-телів предложити еще полісу житєву; обезпечитись можна через „Дністеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кра-кові після всяких можливих комбінацій.

Згадане Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4% .

— Удїл членський виносить 50 кор., списове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністрѣ“.

Інформації уділяє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень „Дністеръ“.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одиноке руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. **Ординариатам** всіх трех єпархій, обезпечає будинки, уряджене домаш-нє, скот, господарські знаряди, збіжє в зерні і со-ломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го груд-ня 1899 виносить:

Фонд резервовий	245.814	кор.	52	сот.	
Резерва премій	148.480	„	—	„	
„ спеціальна	1.684	„	80	„	
Фонд основний	72.000	„	—	„	
„ емеритальний	18.166	„	60	„	
					486.145 кор. 92 сот.

Тарифи „Дністра“ дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся без-проволочно. До кінця 1899 року вносили випла-чені шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Поліси „Дністра“ приймає Банк красний при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через „Дні-стеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гва-ранцію і видає поліси і квїти в рускїм язичі.

Зголошення о уділенє агенцій в окрестностях де не-ма близько агентів „Дністра“, приймає ся.

„Дністеръ“ виплатив агентам по кінець 1899 р. провізії 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“)

Важне для всіх!
На-
правляє **КАЛЬОШІ** найгірше
знищені
як також мужеску, дамску і діточу обуву.
виконує

Чоботи для духовенства по як найприступнійших цінах.

З провінцій вистає старий оказ на міру.

ЛЕВ НОВОСАД, Львів, ул. Крута 7.